

Slovene A: literature – Higher level – Paper 1
Slovène A : littérature – Niveau supérieur – Épreuve 1
Esloveno A: literatura – Nivel superior – Prueba 1

Friday 8 May 2015 (afternoon)
Vendredi 8 mai 2015 (après-midi)
Viernes 8 de mayo de 2015 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a literary commentary on one passage only.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire littéraire sur un seul des passages.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario literario sobre un solo pasaje.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Napišite komentar k **enemu** izmed naslednjih dveh književnih besedil:

1.

Dragi moj,

še je januar 1983

čutila sem, da moram počakati s pisanjem, ker je tako kot pri plavanju; če med zamahi ne počakaš, se zaviraš.

5 Lepo je govoriti sredi mediteranskega zelenja, lepo je govoriti na ustnice, pa na uho, trebuhu, pa po telefonu. Kako lepo je govoriti na dva tisoč kilometrov! Ja, ja vse se izkaže, vedno, povsod.

Danes ne bom šla spat. Da končam tole, mi je zmanjkala ravno ena noč in spet je moč v zraku. Svetloba počasi leze iz zemlje. Težki november je bil čas za teater. Zdaj ne čutim nobenega strahu. Zmorem biti nevihta, zmorem biti potoček.

10 Jakopič mi je dovolj literaren in Petkovšek dovolj poetičen, oba lahko tako prepognem, da ju spravim v eter. Ljudstvo ne ve za svoje ljudi, ve za gibanje, za brigade, ve... to ljudstvo malo ve.

Neka dolga pesem se bo čez leta začela:

15 Skozi solze vidim,
 kako je vsak enkrat.

Ampak kaj lahko naredim jaz? Nekaj več že kot stati v kotu. Velikokrat stojim v kotu, se branim in sem otožna. Preden smo končali oddajo, smo se pogovarjali o citatih, avtorstvu in reciklažah. Izreči nekaj s svojimi usti, ki začitijo poštenost dejanja, je avtorstvo. Preverjanja žal potrebujejo čas. Avtorstvo se potrdi v razvoju.

20 Veš, oddaja je bila samo za nas tri, zadaj so se vrtele afganistanske: pesem o cvetočem cvetu.

Zvečer sem šla na Grad. Pri Šentjakobu je začelo naletavati. Sem bila tisto mesto v megli? Sem bila srobot v grapi? Ne vem, kako zdržijo sroboti svoje rahlo seme skozi vse zimske burje. Kako zdržijo rahle stvari v meni, čeprav se včasih pustim zrukati desetkrat na dan?

Sem bila tisti običajni nedeljski večer? Med vprašanji, ki sem jih metala na mesto, je počasi snežilo. Večkrat se je prikazalo življenje, ki sem ga poznala in ljubila. Ne vem, ali ni bilo več ljudi iz tega življenja ali pa oni, tako kot jaz, niso več mogli vanj.

30 A naj naše delo ljudi do česa pripravlja? Smo kuharji, ki skrbijo za lakoto? Smo nosači vode? Smo čevljarji? Krojači, zdravniki, duhovniki? A smo klovnji, a smo sodniki?

Smo igralci? A smo igralci? Smo babice, ki pripovedujejo?

A smo politiki, a smo vrtnarji?

Smo filozofi? A smo dim?

35 A smo streha, a smo temelj?

Kaj se giblje? Zastava ali veter? Mora biti čas za to, da ne pogledaš na uro.

Če ljudje poslušajo, največkrat nič ne izrečejo. Sprejemanje samo odpira, navdaja z neko pijanostjo in razburjenim čutom daje častno mesto. S tem se ukvarja velik del umetnosti. Pogled v srce je za filistrski okus nekaj strašnega.

Potem je že vse v redu.

40 Malo te objamem, prav?

Meta Kušar, *Svila in lan* (1997)

2.

Deliričen utrip 1

V meni živijo spomini na mrtve pesnike, v meni se skriva vozlišče maničnih energij, v meni sta sončna in senčna stran človeštva, sedem čudes sveta, v meni so podobe sodobnikov in Poejeve groteskne novele,
5 v meni je vse, tudi nekaj ničča, počasi se spreminjam v velik, medeninast kotel, v katerem se užitki mešajo z zvoki trobent, tub in trombonov z ulic New Orleansa, prepojen s transkaotičnostjo se katapultiram v osrčje razgaljenega mesta in prilagodim bitje srca ritmu
10 jazza, barvo kože ebenovini, svoj vonj vonju džungle in vonju puščave, dolžino koraka razdalji med planeti, fantastično potovanje, ki se konča na robu neskončnosti, me vznemirja vsakič na drug način, tako kot me vedno znova vznemirjajo vzhodnjaški mysticizem, bojni pohodi
15 severnoameriških Indijancev in voodoo rituali, tako kot me vznemirjajo subkultura, underground glasba, črni žamet in nedojemljive hitrosti, včasih sem napet kot struna, včasih vibriram in valovim, včasih sem kot reka, včasih kot led, a vedno sem tu, nekoliko nor in
20 nekoliko genialen, obseden z nagajivostjo: pohajkujem.

Novica Novaković, *Dnevi poezije in vina*, zbornik (1997)
